

Vyjádření oponenta

Koncepce revize vzdělávací oblasti (název): **Člověk a jeho svět**

Oponent: RNDr. Irena Dvořáková, Ph.D.

Posouzení textu

U každé odpovědi na zadanou otázku v Koncepci posuďte:

1. Reaguje odpověď na zadanou otázku? (ano / ne zcela – uveďte v čem)

Koncepce VO Člověk a svět je psána souvislým textem, není strukturována podle jednotlivých otázek. Je tedy pro mne obtížné posoudit, zda text reaguje na všechny zadané otázky.

2. Jsou odpovědi srozumitelné
 - a. pro učitele základních škol bez příslušné aprobace?
 - b. odbornou veřejnost se znalostí oboru (učitelé s aprobací, didaktici VŠ)?

Text Koncepce je psán srozumitelným jazykem, podle mého názoru bezproblémově pochopitelný i pro učitele bez aprobace.

3. Jsou informace a formulace odborně a terminologicky přesné? (uveďte konkrétně, v čem spočívají nepřesnosti)

Formulace jsou přesné, odpovídají současnému vývoji terminologie.

Posouzení obsahu

4. V čem je Koncepce inovativní? Reaguje Koncepce na aktuální trendy a vývoj daného oboru/oblastí? (z pohledu vývoje didaktiky nebo z pohledu vývoje příslušné vědní disciplíny)

Koncepce není dramaticky inovativní, což je dle mého názoru dobře. Vychází ze zkušeností praktiků, učitelů a učitelek, kteří dlouhou dobu se žáky pracují a znají jejich silné i slabé stránky. Zároveň se opírá i o výzkumy věnované primárnímu vzdělávání, jak je uvedeno v odkazech na literaturu.

5. Co na Koncepci oceňujete?

Na Koncepci VO Člověk a jeho svět oceňuji důraz na činnostní učení, na začlenění prvků badatelské výuky do práce žáků na 1. stupni ZŠ. Domnívám se, že je to přirozený způsob, jakým děti a žáci poznávají svět, přesto ale v současných kurikulárních dokumentech jeho role není dostatečně zdůrazněna a podporována.

Oceňuji i to, že autoři Koncepce jsou si vědomi, že (citují): „*Samotný revidovaný dokument RVP ZV změny, které budou směřovat k celkovému rozvoji každého žáka, nezaručí.*“ Největší riziko celé práce na Revizích spočívá právě v tom, že nebude přijata učitelskou veřejností a její dopady do reálné práce se žáky ve třídě budou minimální.

6. Jaké otázky by bylo vhodné ještě v Koncepci dořešit? Co v Koncepci chybí?

Podle mého názoru je Koncepce poslána komplexně, nenašla jsem nic, co by bylo potřeba doplnit. Bude důležité, aby se zásady, popsané v Koncepci, skutečně promítly do textu nového RVP pro ZŠ.

7. Na jaká rizika jste v textu Koncepce narazili?

V textu Koncepce jsem nenarazila na žádná rizika.

Doporučení

8. Uvedte Vaše doporučení, připomínky, náměty a komentáře pro další práci s Konceptí.

Doporučuji, aby se autoři budoucího revidovaného RVP Člověk a jeho svět důsledně zaměřili na rozvoj myšlení žáků zvláště ve druhém období primárního vzdělávání (4. – 5. třída ZŠ). Jsem přesvědčena, že by většina žáků v tomto období zvládla mnohem náročnější úkoly, než jsou jim v současné době na většině škol kladeny. Tím nemyslím, že by žáci měli být zahlcováni novými pojmy, ale měli by jim být zadávány dostatečně náročné úkoly týkající se poznávání a zkoumání světa kolem nich. To však předpokládá, že učitelé budou dostávat výraznou metodickou podporu pro to, aby věděli, jaké úkoly a jakým způsobem mohou žákům k řešení nabízet.

V Praze dne 31. ledna 2023

Irena Dvořáková